



TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Internationaal Beleid

Van

Datum

23 april 2024

Referentie

45658513

Bijlagen

6

nota

BNC-fiche Gemeenschappelijke Europese Graad - nota ter
akkoord MOCW

Intern OCW afgestemd

DE, FEZ, HOenS, IB, OWB, WJZ

Interdepartementaal

afgestemd

BZK, BuZA, Fin, VWS

Extern OCW afgestemd

Neth-ER, Nationaal Agentschap
Erasmus+

Aanleiding

Op 27 maart jl. heeft de Europese Commissie een pakket voor de hbo- en wo-sector gepresenteerd. Het pakket Gemeenschappelijke Europese Graad bestaat uit een mededeling 'blauwdruk voor een toekomstige gemeenschappelijke Europese graad', een Raadsaanbeveling over een Europees kwaliteitszorg- en erkenningssysteem in het hbo- en wo-onderwijs, en een Raadsaanbeveling over aantrekkelijke en duurzame loopbanen in het hbo- en wo-onderwijs.

Conform de afspraken die zijn gemaakt met de Tweede Kamer wordt het kabinetsstandpunt in de vorm van een BNC-fiche met vaste onderdelen ten aanzien van de voorstellen met de Kamer gedeeld. Dit door OCW opgestelde fiche wordt voorafgaand aan de goedkeuring door de Ministerraad (MR) interdepartementaal besproken tijdens een schriftelijk BNC-overleg op 24 en 25 april omdat het fiche in de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen (CoCo) van 30 april besproken wordt (op 7 mei vindt vanwege het meireces geen CoCo plaats). Voorafgaand aan de CoCo vernemen wij graag uw akkoord op de ambtelijke lijn vanuit OCW. Op 8 mei wordt het fiche besproken in MR besproken en op dezelfde dag doorgeleid naar de Tweede en Eerste Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met het voorleggen van het fiche aan de MR en na akkoord van de MR te verzenden aan de Eerste en Tweede Kamer.

Kernpunten

- In het BNC-fiche wordt als eerste de achtergrond en inhoud van het pakket samengevat:
 - Met een mededeling over een gemeenschappelijke Europese graad wil de Commissie onder andere zorgen voor de herkenning en erkenning van *EU joint programmes* in de arbeidsmarkt, het overbruggen van verschillende nationale en/of regionale onderwijssystemen en het verdiepen van samenwerking tussen Europese hbo- en wo-instellingen.
 - Met de Raadsaanbeveling over een Europees kwaliteitszorg- en erkenningssysteem wil de Commissie de Europese samenwerking op het gebied van kwaliteitszorg in het hbo en wo versterken en zo ook de onderlinge automatische erkenning van diploma's

stimuleren. De Commissie beoogt met deze aanbeveling dat instellingen voor het hbo en wo sneller kunnen inspelen op de behoeften van de arbeidsmarkt en de samenleving door het aanpassen of creëren van nieuwe transnationale onderwijsactiviteiten in de EU, en de procedures voor kwaliteitszorg en automatische erkenning daar verder voor in te richten.

- Met de Raadsaanbeveling over aantrekkelijke en duurzame loopbanen in het hbo en wo wil de Commissie de aantrekkingskracht voor getalenteerd academisch personeel vergroten. De Commissie wil 1) betrokkenheid bij verdergaande transnationale samenwerking bevorderen, erkennen en waarderen, 2) diverse academische rollen, inclusief innovatief en effectief onderwijs bevorderen, erkennen en waarderen, en 3) aantrekkelijke, inclusieve en competitieve arbeidsomstandigheden, waarin academisch personeel wordt gewaardeerd, aangemoedigd en ondersteund.
- Hierna wordt in het fiche het relevante Nederlandse beleid beschreven:
 - Het kabinet verwelkomt ieder EU initiatief dat op doelmatige wijze een bijdrage levert aan de kwaliteit en de toegankelijkheid van de EEA en het Nederlandse hbo- en wo-onderwijs; het overbruggen van verschillende nationale/regionale onderwijssystemen en het verdiepen van de samenwerking tussen Europese hbo- en wo-instellingen zijn belangrijke doelstellingen voor het kabinet.
 - In het fiche wordt gerefereerd aan de wet waardoor instellingen hun onderwijs- en examenregeling vaststellen, waarbij de instellingen een grote mate van autonomie hebben, en de overheid instellingen kan faciliteren om hun opleidingen op een bepaalde manier vorm te geven door kennisdeling en deling van *best practices*.
 - Verder wordt er ingegaan op de reeds bestaande afspraken voortvloeiend uit de Bolognasamenwerking die als uitgangspunt hebben om meer samenhang, transparantie en vertrouwen in de verschillende Europese onderwijsstelsels te bereiken.
 - Nederland is een actieve deelnemer op het gebied van kwaliteitszorg in Europees verband (Bolognasamenwerking, waaronder de *European Approach for quality assurance of joint programmes*).
 - Ten slotte wordt het Nederlands beleid op het gebied van loopbaanontwikkeling toegelicht. Dit is tot nu toe vooral nationaal/regionaal beleid.

- Vervolgens wordt de voorgestelde Nederlandse positie beschreven:
 - Gemeenschappelijke Europese graad: Het kabinet ondersteunt de doorontwikkeling van de EEA en de versterking van de concurrentiekracht en de aantrekkelijkheid van het Europese hbo- en wo-onderwijs. De grondhouding van het kabinet is daarom positief t.o.v. dit pakket.
 - Het kabinet heeft echter wel aandachtspunten:
 - De vraag is of een gemeenschappelijke Europese graad het meest doelmatige middel is om de ambities van de Commissie te bereiken; te meer omdat het nog niet geheel duidelijk is wat er concreet onder het *European degree* wordt verstaan, en welk probleem hiermee wordt opgelost.
 - Er moet meer duidelijkheid komen over de criteria die moeten gaan gelden voor het verlenen van een gemeenschappelijke Europese graad (wie of welke instanties kunnen toebedelen, waarde deze graad, relatie tot bestaande diplomastructuur, etc.).
 - Er moet worden voorkomen dat met een Europese graad een ongelijk speelveld gecreëerd wordt bij Europese universiteiten doordat niet deelnemende universiteiten niet in aanmerking komen voor dergelijk graad/label.
 - Kwaliteitszorg en erkenning: De Raadsaanbeveling heeft een aanjagende werking voor de verdere naleving en implementatie van gemaakte Bologna-afspraken; het voorstel biedt hiermee de kans voor een gelijk speelveld van kwalitatief hoogwaardig hbo- en wo-onderwijs. Het kabinet is voorstander van automatische en wederzijdse diplomaerkenning en geeft daar al gevolg aan, door bijvoorbeeld het recent geratificeerde Benelux-Baltics verdrag. Wat betreft automatische erkenning van diploma's is het van groot belang dat landen de gemaakte (Bologna) afspraken implementeren, alvorens we kunnen overgaan tot automatische erkenning.
 - Aantrekkelijke en duurzame loopbanen: het kabinet steunt de maatregelen i.h.k.v. aantrekkelijke en duurzame loopbanen. Veel van deze maatregelen zijn in Nederland al in gang gezet. Het kabinet steunt de aandacht voor sociale veiligheid, diversiteit en inclusie en het stimuleren van onderwijsinnovatie.

Toelichting

- Aard van het instrument: De mededeling en de Raadsaanbevelingen zijn niet juridisch bindend, maar de definitieve tekst van de

Raasaanbevelingen zullen worden aangenomen door de Raad en zal daarmee politiek commitment vragen dat sterker is dan in het geval van Raadsconclusies op initiatief van een Voorzitterschap. Daarom is het van belang dat de definitieve tekst zoveel mogelijk in lijn is met het Nederlandse beleid.

- Proces fiche:
 - Dit fiche is opgesteld in samenwerking met directies HO&S, DE, OWB en IB (allen OCW). Er is ook rekening gehouden met input die is ontvangen vanuit het veld (Neth-ER en het Nationaal Agentschap Erasmus+). Ook is het interdepartementaal afgestemd.
 - De inhoud is gecontroleerd door juristen van WJZ, door DG Control (OCW) op financiële consequenties en is getoetst op regeldruk.
 - Het fiche dient 26 april a.s. aangeleverd te worden bij BZ.
 - Na akkoord van de BNC zal het fiche doorgeleid worden naar de CoCo van 30 april en de MR van 8 mei.
 - Na akkoord van de MR zal het fiche worden aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer.

- Krachtenveld: De onderhandelingen in het onderwijscomité zijn nog niet begonnen. Vanuit informele contacten met andere lidstaten wordt er geconstateerd dat er over het algemeen een positieve houding is over de inhoud van dit pakket. Wel leven er o.a. vragen over de voorgestelde criteria die bepaald moeten worden om de door de gepresenteerde doelstellingen van een Europese gemeenschappelijke graad te behalen. Er leven ook vragen over de toegevoegde meerwaarde van een dergelijke graad en het verschil naast bestaande graden. Het beperken van administratieve lasten is een aandachtspunt voor meerdere lidstaten.

- Besluitvormingsprocessen EU: Het Belgisch Raadsvoorzitterschap heeft aangegeven dat het pakket Gemeenschappelijke Europese Graad nog tijdens hun voorzitterschap gepresenteerd zal worden. Er zijn nog geen onderhandelingen in de Raad over de mededeling gepland, de lidstaten hebben hier wel om gevraagd bij het huidig Belgisch en toekomstig Hongaars voorzitterschap. Over de Raadsaanbevelingen wordt wel onderhandeld tijdens het Belgisch en Hongaars voorzitterschap.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- Geen.